

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1327/2020
27.05.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Душанка Костадиновић, адвокат из ..., против тужених малолетне ББ из ..., чији је законски заступник мајка ВВ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Милан Драча, адвокат из ..., ради оспоравања и утврђивања очинства и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж2 514/19 од 03.10.2019. године, у седници одржаној 27.05.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж2 514/19 од 03.10.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду П2 16/17 од 01.04.2019. године одбачена је тужба тужиоца, као неблагоприятна.

Решењем Вишег суда у Београду П2 16/17 од 20.06.2019. године обавезан је тужилац да туженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 282.200,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Београду Гж2 514/19 од 03.10.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Вишег суда у Београду П2 16/17 од 01.04.2019. године. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка Вишег суда у Београду П2 16/17 од 20.06.2019. године, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су дали одговор на ревизију и тражили трошкове поводом одговора на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење у границама прописаним одредбом члана 408. у вези са чланом 420. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...87/18) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Без утицаја су ревизијски наводи о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези са члановима 294, 295, 306. и 312. ЗПП, јер је другостепени суд одлучивао без расправе, па повреде нису учињене пред другостепеним судом, из ког разлога би се ревизија могла изјавити на основу члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се наводима ревизије указује, није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 2. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању мал. ББ рођена је у браку тужених ВВ и ГГ, дана године и у матичну књигу рођених на основу члана 45. став 1. Породичног закона, као отац детета уписан је тужени ГГ. Тужилац је након рођења детета, затражио ДНК анализу која је урађена према узорцима узетим 03.09.2012. године и према извештају о утврђивању очинства од 04.09.2012. године, утврђено је да се на основу добијених резултата закључује да особа чији је узорак обележен са “АА” јесте биолошки отац особе чији је узорак обележен са “дете”.

По оцени Врховног касационог суда, полазећи од овако утврђених чињеница нижестепени судови су правилно применили материјално право из члана 252. став 4. Породичног закона, када су закључили да тужба у овој парници није поднета благовремено, с обзиром да је истекао субјективни рок предвиђен законом за њено подношење.

Породични закон у члану 252. став 4. прописује да мушкарац који тврди да је отац детета може поднети тужбу ради оспоравања очинства мушкарцу који се по овом закону сматра оцем детета у року од годину дана од дана сазнања да је он отац детета, а најкасније у року од 10 година од рођења детета. Субјективни рок за подношење тужбе за оспоравање очинства мушкарцу који се по овом закону сматра оцем детета (члан 45. став 1. Породичног закона), почео је да тече у конкретном случају од момента сазнања тужиоца за резултате вештачења ДНК анализе (04.09.2012. године), које је тужилац по сопственој иницијативи урадио и тај рок од годину дана је истекао пре подношења тужбе у овој парници (тужба је поднета 01.03.2017. године).

Наводи ревизије којима се указује да се наведени ДНК налаз не може узети као релевантан за почетак субјективног рока за подношење тужбе, јер „ДНК Центар за генетику“ не гарантује идентитет особа које се тестирају, због чега тужилац није имао потпуну извесност о чињеници да је он отац малолетног детета, истицани су и у жалби и били су предмет правилне оцене другостепеног суда. Правилно је другостепени суд применио материјално право из одредбе члана 252. став 4. Породичног закона, која говори о тренутку сазнања тужиоца да је он отац детета, а не о потпуној извесности о очинству, јер се искључиво правноснажном пресудом може утврдити да муж мајке није биолошки отац детета и утврдити очинство мушкарца који тврди да је отац детета. Ово јасно произилази из одредбе члан 56. став 1. и 2. наведеног закона, по којој очинство мушкарца који је уписан у матичну књигу рођених као отац детета - може бити оспорено, с тим да право на оспоравање очинства имају: дете, мајка, муж мајке и

мушкарац који тврди да је отац детета ако истом тужбом тражи и утврђивање свог очинства.

Правилно је становиште другостепеног суда да у конкретном случају, одбацивањем тужбе као неблаговремене, нису повређена права детета на очување идентитета, биолошког порекла и породичних веза, јер према одредбама члана 251. став 1. и 252. став 1. Породичног закона, дете може поднети тужбу ради утврђивања, односно оспоравања очинства без обзира на рок. Неосновано се ревизијом указује на уско тумачење законске норме и онемогућавање странама у поступку да остваре своја права и то право детета да зна своје порекло, као и право тужиоца да не буде лишен родитељског права, позивањем на повреду члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. У пракси Европског суда за људска права изражен је став да ограничења личног права на поштовање приватног живота могу бити оправдана узимањем у обзир правне сигурности у породичним односима, па временски рок од годину дана од дана сазнања да је отац детета (субјективни рок), у оквиру кога мушкарац који тврди да је отац детета може поднети тужбу, служи правној сигурности у породичним односима и по правилу интересима детета, нарочито што дете може изван тог законског рока, поднети тужбу ради утврђивања, односно оспоравања очинства без обзира на рок. Указивање ревидента на одлуку Европског суда за људска права у случају Докторов против Бугарске (Представка број 15074/08, Пресуда од 5. априла 2018), не може бити релевантно у конкретном случају, јер су околности тог случаја другачије у погледу законског ограничења могућности подносиоца представке да оспорава очинство.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. ЗПП.

Захтев тужених за накнаду трошкова поводом одговора на ревизију, одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер се не ради о трошковима потребним за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић